

10 anys del Grup de Treball del Patrimoni Històric Ferroviari de Catalunya

Engineers
Industrials de Catalunya

**Museu del Ferrocarril de Catalunya
a Vilanova i la Geltrú**
MNACTEC

Museu Nacional
de la Ciència i la Tècnica
de Catalunya

Generalitat de Catalunya
Departament de Cultura

IX Jornada Patrimoni Històric Ferroviari de Catalunya

Museu del Ferrocarril de Catalunya

Vilanova i la Geltrú

27 d'octubre del 2021

Índex

1. Els antecedents del Grup de Treball
2. Les organitzacions que el componen
3. El funcionament del Grup
4. Principals fites assolides
5. Principals projectes i actuacions en curs
6. El camí cap a una Comissió Oficial

Museu del Ferrocarril de Catalunya
a Vilanova i la Geltrú
MNACTEC

Engineers
Industrials de Catalunya

M / / /
/ N A /
/ C / / /
/ T E C

Museu Nacional
de la Ciència i la Tècnica
de Catalunya

Generalitat de Catalunya
Departament de Cultura

1. Els antecedents del Grup de Treball

- Contactes i col·laboracions prèvies entre les entitats:
 - ✓ FGC – AAFCB: cessió dels vehicles històrics.
 - ✓ FGC – MFC-FFE: patrons FFE, cessió vehicles històrics, etc.
 - ✓ FGC – MNACTEC: cessió vehicles històrics, Sistema Territorial MNACTEC, etc.
 - ✓ FGC – ARMF: Restauració vehicles històrics, Tren dels Llacs.
 - ✓ ...
- El 2012 FGC promou i organitza amb el MFC-FFE i el MNACTEC la primera jornada, com un seminari que dura 3 dies.
- Com a conseqüència immediata d'aquesta, el mateix 2012 es crea informalment el Grup de Treball del Patrimoni Històric Ferroviari de Catalunya.

Museu del Ferrocarril de Catalunya
a Vilanova i la Geltrú
MNACTEC

Engineers
Industrials de Catalunya

M / / /
/ N A /
C / / /
/ T E C

Museu Nacional
de la Ciència i la Tècnica
de Catalunya

Generalitat de Catalunya
Departament de Cultura

2. Les organitzacions que el componen

Inicialment (2012):

- Museu Nacional de la Ciència i la Tècnica de Catalunya.
- Museu del Ferrocarril de Catalunya – Fundación de los Ferrocarriles Españoles.
- Fundació TMB.
- Federació Catalana d'Amics del Ferrocarril.
- Associació d'Amics del Ferrocarril de Barcelona.
- Associació per a la Reconstrucció de Material Ferroviari (baixa el 2014).
- FGC

Més endavant:

- Fundació per a la Preservació del Patrimoni Ferroviari i Industrial – Mora la Nova (2013).
- Col·legi Oficial d'Enginyers Industrials de Catalunya (2014).

Museu del Ferrocarril de Catalunya
a Vilanova i la Geltrú
MNACTEC

Enginyers
Industrials de Catalunya

M / / /
/ N A /
/ C / / /
/ T E C

Museu Nacional
de la Ciència i la Tècnica
de Catalunya

Generalitat de Catalunya
Departament de Cultura

3. El funcionament del Grup

En la primera reunió es van definir com a àmbit territorial Catalunya i com a àmbits de treball del Grup:

- Els criteris per considerar què és patrimoni històric ferroviari (PHF), ja sigui estàtic o capaç de circular.
- Els criteris comuns de preservació i explicació del PHF.
- El turisme ferroviari com a potenciador de la preservació del PHF.
- La formació en preservació, conservació, restauració i utilització del PHF.
- Els aspectes legals a desenvolupar relacionats amb el PHF.
- Les eines de finançament de les despeses generades pel PHF.

Com funciona el Grup:

- Reunions cada 2 mesos aproximadament (de 5 a 8 reunions a l'any).
- Cada entitat aporta un o dos membres representants.
- Acords per assentiment de tots els membres.
- El secretari convoca les reunions i fa les actes.

Museu del Ferrocarril de Catalunya
a Vilanova i la Geltrú
MNACTEC

Engineers
Industrials de Catalunya

M / / /
/ N A /
C / / /
/ T E C

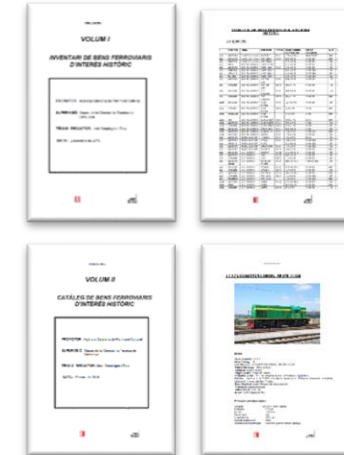
Museu Nacional
de la Ciència i la Tècnica
de Catalunya

Generalitat de Catalunya
Departament de Cultura

4. Principals fites assolides (I)

- Aprovació dels “Criteris de selecció i catalogació del PHF” (2013)
- Finançament amb micromecenatge: reparació de la “Mataró” (2014)
- Inventari dels Bens Ferroviaris d’Interès Històric Ferroviari de Catalunya (2015)
- Catàleg dels Bens Ferroviaris d’Interès Històric Ferroviari de Catalunya (2016)
- Impuls de l’expedient de declaració de BCIN de determinats vehicles històrics i conjunts ferroviaris més destacats de Catalunya, per part del Departament de Cultura de la Generalitat (en curs).
- Mapa del Turisme Ferroviari (2016-2019): Originalment es proposa un mapa desplegable, però el DGT proposa reconvertir-ho en fitxes incorporades a la seva base de dades Infotur i publicades al Web de Turisme de Catalunya de l’Agència Catalana de Turisme a l’apartat “Catalunya sobre vies”.

El contingut inclou tres blocs temàtics:

- ✓ Trens turístics
- ✓ Museus, exposicions i maquetes visitables
- ✓ Circuits de modelisme tripulat

...

Museu del Ferrocarril de Catalunya
a Vilanova i la Geltrú
MNACTEC

Engineers
Industrials de Catalunya

M / / /
N A / /
C / / /
T E C

Museu Nacional
de la Ciència i la Tècnica
de Catalunya

Generalitat de Catalunya
Departament de Cultura

4. Principals fites assolides (II)

... i les vuit Jornades de Patrimoni Històric Ferroviari fetes:

2012	Barcelona (FGC)	“Trens històrics: criteris, conservació, gestió i seguretat”
2013	Barcelona (FGC)	“Patrimoni històric ferroviari”
2014	Barcelona (FGC)	“Voluntariat, límit i possibilitats d’actuació amb la normativa actual”
2015	Barcelona (FGC)	“Experiències de restauració de patrimoni històric ferroviari”
2016	Barcelona (FGC)	“Reutilització d’infraestructures ferroviàries fora d’ús”
2017	Terrassa (MNACTEC)	“Turisme en trens històrics a Europa”
2018	Mataró (Ajuntament)	“El tren de Mataró. Patrimoni i paisatge ferroviari”
2019	Móra la Nova (APFFI)	“125è aniversari de la línia dels directes entre Barcelona i Madrid”

El 2020 no hi va haver jornada a causa de les restriccions sanitàries.

Museu del Ferrocarril de Catalunya
a Vilanova i la Geltrú
MNACTEC

Museu Nacional
de la Ciència i la Tècnica
de Catalunya

Generalitat de Catalunya
Departament de Cultura

5. Principals projectes i actuacions en curs

- Organitza la IX Jornada.
- Fa el seguiment i manteniment dels ítems del Mapa de Turisme Ferroviari de Catalunya al Web de l'Agència Catalana de Turisme. També es fan gestions per millorar-ne la visibilitat.
- Prepara un document de definició dels criteris de preservació dels vehicles històrics.
- Col·labora amb el MNACTEC en les gestions en curs per a la declaració de Bens Culturals d'Interès Nacional (BCIN) de 35 vehicles històrics, seleccionats de l'inventari del 2015.
- Intercanvia informació entre els membres, sobre l'estat del patrimoni històric ferroviari a Catalunya i sobre els diversos actes i esdeveniments que s'organitzen, fomentant la col·laboració mútua.
 - 2021 Any Europeu del Ferrocarril.
 - Jornades, exposicions, commemoracions d'aniversaris, etc.
- Col·labora amb el MNACTEC en les gestions per a la creació d'una Comissió Oficial del Patrimoni Ferroviari de Catalunya, adscrita al Departament de Cultura de la Generalitat.

Museu del Ferrocarril de Catalunya
a Vilanova i la Geltrú
MNACTEC

Engineers
Industrials de Catalunya

M / / /
/ N A /
/ C / / /
/ T E C

Museu Nacional
de la Ciència i la Tècnica
de Catalunya

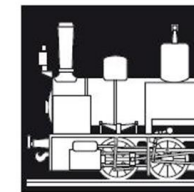
Generalitat de Catalunya
Departament de Cultura

6. El camí cap a una Comissió Oficial

Les limitacions amb que es troba el Grup de Treball:

- No és una entitat amb personalitat jurídica pròpia.
- No és un entitat que disposi de mitjans propis. Totes les actuacions es fan amb els mitjans dels membres que hi col·laboren.
- No és un organisme oficial que pugui ser considerat com un actor important en l'àmbit del patrimoni ferroviari i fer sentir la seva veu com a tal.

Per poder tenir veu pròpia el Grup considera que cal fer un pas més enllà i caminar cap a constitució d'una Comissió Oficial.

Comissió
del Patrimoni
Ferroviari
de Catalunya

Museu del Ferrocarril de Catalunya
a Vilanova i la Geltrú
MNACTEC

Engineers
Industrials de Catalunya

M / / /
/ N A /
/ C / / /
/ T E C

Museu Nacional
de la Ciència i la Tècnica
de Catalunya

Generalitat de Catalunya
Departament de Cultura

10 anys del Grup de Treball del Patrimoni Històric Ferroviari de Catalunya

Engineers
Industrials de Catalunya

**Museu del Ferrocarril de Catalunya
a Vilanova i la Geltrú**
MNACTEC

Museu Nacional
de la Ciència i la Tècnica
de Catalunya

Generalitat de Catalunya
Departament de Cultura

IX Jornada Patrimoni Històric Ferroviari de Catalunya

Museu del Ferrocarril de Catalunya

Vilanova i la Geltrú

27 d'octubre del 2021